

การพัฒนาารูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
แม่ฮ่องสอน เขต 1

เอนก ไชโย* ปรีชา วิหคโต **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครู
ผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน
เขต 1 จำนวน 192 คนและ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการความรู้ในโรงเรียน จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ใน
การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่าง
ควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มี 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและแสวงหาความรู้ มี 2 กิจกรรม
ขั้นตอนที่ 2 การเข้าถึงความรู้ มี 2 กิจกรรม ขั้นตอนที่ 3 การแลกเปลี่ยนความรู้ มี 3 กิจกรรม ขั้นตอนที่ 4
การประมวลและกลั่นกรองความรู้ มี 2 กิจกรรม ขั้นตอนที่ 5 การจัดเก็บความรู้ มี 4 กิจกรรม ขั้นตอนที่ 6
การนำความรู้ไปใช้ มี 7 กิจกรรม 2. รูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีความถูกต้องเหมาะสมและเป็นไปได้ ที่จะนำมาใช้ประโยชน์ซึ่งสอดคล้อง
กับ กรอบแนวคิดและทฤษฎีของการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัย พบว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษานิเทศก์ ควรประสานความร่วมมือกับ
โรงเรียน เพื่อปรับปรุงรูปแบบการสร้างเสริมภาวะผู้นำ เพื่อให้ได้รูปแบบที่สามารถให้ความช่วยเหลือผู้บริหาร
โรงเรียน ให้สามารถทำการจัดการศึกษาได้อย่างเต็มศักยภาพ

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดการความรู้/ การพัฒนารูปแบบ/ ประถมศึกษา

* ปรัชญาคุชฎีบัณฑิต บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

THE DEVELOPMENT OF KNOWLEDGE MANAGEMENT MODEL FOR SCHOOL OF MAEHONGSON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

Anak Chaiyo * Preecha Vihokto **

ABSTRACT

Research has the objective this time for develops the format in school education border it is under border area elementary education maehongsorn 1 the people that uses get the school executive and responsible teacher manages the knowledge in school education border is under border area elementary education maehongsorn 1, 192 amounts side management it is qualified the knowledge human in 17 school the suitability tool that uses collects possibility and the data assessing suitability the statistics that uses is frequency, percents, median, standard deviation, median and inter quartile range.

The research result meets 1. Formats in school education border is under border area elementary education maehongsorn 1 there are 6 steps is the 1st step building seek for there are 2 activity the 2nd step knowledge appreciation has 2 activity the 3rd step knowledge exchangeability has 3 activity the 4th step collection the knowledge has 2 activity the 5th step knowledge storage has 4 activity the 6th step the knowledge lead goes to use have 7 activity 2. Formats in school education border under border area elementary education maehongsorn 1 the justice is appropriate and it is possible apply the advantage and which it is consistent with idea theory and the frame.

The suggestion meet that the institute that relates the information officer school should join the cooperation for adjusts the format adds the leadership for it can is well fit the model for school assistance can manage to study the latency fully.

Keywords : knowledge administration / The format development / The elementary education.

---

* Master of art programme in, Doctor of Philosophy Faculty of Educational Administration Western University.

** Asst. Prof. Faculty of Educational Administration Western University.

บทนำ

ปัญหาการวิจัยคือ ต้องการรูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ที่เหมาะสมและเป็นไปได้ การจัดการความรู้ เป็นรูปแบบหนึ่งที่ปรากฏในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 7 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำอย่างต่อเนื่อง รัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดให้มีการประเมินคุณภาพโรงเรียนโดยให้สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.)ทำการประเมินมาตรฐานการศึกษาทุกแห่ง ซึ่งในการประเมินพบว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตรับผิดชอบของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ซึ่งมีโรงเรียนทั้งหมด 128 โรงเรียน แต่ผ่านการรับรองจาก สมศ.รอบสองจำนวน 94 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 73.44 และไม่ได้รับการรับรองจาก สมศ.อีก 34 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 26.56 (แผนปฏิบัติการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 2554: 14)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญกับการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยมุ่งตรงไปด้านตัวครู โดยเฉพาะมาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ดังนั้นผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยศึกษาองค์ประกอบ แนวคิด ทฤษฎี นักการศึกษาที่หลากหลาย ข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ที่ปรึกษา และข้อมูลจากโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จโดยใช้การจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นเครื่องมือในการบริหารและสามารถพัฒนาองค์กรสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) และสังเคราะห์เป็นรูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องได้ศึกษาและนำรูปแบบการจัดการความรู้นี้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development; R&D) มีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างรูปแบบ การจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

ผลการวิจัย

พบว่า รูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มี 6 ขั้นตอน 20 กิจกรรม ได้แก่

ขั้นที่ 1 การสร้างและแสวงหาความรู้

1.1 ครูให้การยอมรับในความรู้ ความสามารถที่แสวงหามาได้ของเพื่อนร่วมงาน

1.2 ครูมีความสามารถในการใช้ความรู้และประสบการณ์เรียนรู้ที่แสวงหามาได้ นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ขั้นที่ 2 การเข้าถึงความรู้

2.1 ครูตระหนักในการใช้แหล่งความรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนในการเข้าถึงความรู้

2.2 ครูใช้วิธีการหลากหลายในการเข้าถึงความรู้เพื่อนำมาพัฒนางานที่รับผิดชอบ

ขั้นที่ 3 การแลกเปลี่ยนความรู้

3.1 ผู้บริหารให้การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้เรียนรู้เพิ่มขึ้น เช่น ศึกษาต่อหรือศึกษาเพิ่มเติม การอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน ฯลฯ

3.2 ครูมีอิสระในการแลกเปลี่ยนความรู้กับเครือข่ายความรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

3.3 ครูมีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครูภายในโรงเรียนโดยมีลักษณะเป็นเพื่อนร่วมงาน ใช้หลักเหตุผล/หลักวิชาการมากกว่าการใช้อารมณ์และความรู้สึกส่วนบุคคล เช่น จัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเผยแพร่เอกสารวิชาการ บทความ งานวิจัย ศึกษาดูงาน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ฯลฯ

ขั้นที่ 4 การประมวลและกลั่นกรองความรู้

4.1 คณะกรรมการจัดการความรู้มีการจัดระบบการกลั่นกรองความรู้โดยครูทุกคนมีส่วนร่วม มีประโยชน์ต่อบุคลากรและใช้ภาษาที่ทุกคนเข้าใจง่าย

4.2 ครูมีการกลั่นกรองความรู้ก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและนำมาเพื่อพัฒนางาน

ขั้นที่ 5 การจัดเก็บความรู้

5.1 ผู้บริหารให้ความสำคัญและเป็นผู้ดำเนินการเก็บความรู้ของโรงเรียน

5.2 คณะกรรมการจัดการความรู้มีเทคโนโลยีที่เพียงพอในการจัดเก็บความรู้ที่โรงเรียน

5.3 ครูมีความสามารถในการจัดเก็บความรู้ได้อย่างเป็นระบบ เช่น คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลหรือเว็บไซต์ เพิ่มพัฒนางาน ตำราเรียน การลงโน้ตวาระสาร จดหมายข่าว ฯลฯ

5.4 ครูมีการนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนางานด้วยวิธีการต่างๆ(เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดอบรม การจัดทำวิทัศน์ วิหุยุทธ์ทัศน์ เว็บไซต์ของโรงเรียน การประชุม การสัมมนา

ขั้นที่ 6 การนำความรู้ไปใช้

6.1 ผู้บริหารให้บริการการใช้สถานที่ หรือให้ครูที่มีความรู้ความสามารถบริการแก่หน่วยงานภายนอกโรงเรียนในการจัดกิจกรรมการให้ความรู้ต่างๆแก่บุคลากรในชุมชน

6.2 คณะกรรมการจัดการความรู้ได้ให้ความสะดวกแก่ครูในการเข้าถึงความรู้ที่จัดเก็บไว้ เพื่อนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ

6.3 คณะกรรมการจัดการความรู้มีการนำความรู้ใหม่ที่แสวงหามาได้ ใช้ในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของการบริหาร การจัดการเรียนการสอนและพัฒนาางานด้านต่างๆ

6.4 คณะกรรมการจัดการความรู้มีเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่ความรู้และ นวัตกรรมของโรงเรียน

6.5 ครูมีความสามารถนำความรู้ ความสามารถของตนไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียน การสอน

6.6 คณะกรรมการจัดการความรู้ให้ครูที่มีความรู้และทักษะโดดเด่นเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ แก่ผู้อื่น

6.7 ครูมีการเผยแพร่ความรู้ของตนในแหล่งต่างๆ ภายในโรงเรียน เช่น จัดหมายข่าว การจัดนิทรรศการ วารสารของโรงเรียน

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของรูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 พบว่า มี 6 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและแสวงหาความรู้ มีปัจจัยแห่งความสำเร็จตามทฤษฎีการจัดการของฟาโย (Henri Fayol) และ ทฤษฎีภูเขาน้ำแข็ง สอดคล้องกับสำนักงาน ก.พ.ร.และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2548:5) ได้ให้ความหมายว่าเป็นการรวบรวมความรู้ใหม่ รักษาความรู้เดิมและกรองความรู้ที่ไม่ใช่ออกจากแหล่งรวบรวม ส่วน อัญญาณี คล้ายสุบรรณ (2550) กล่าวว่า เป็นการสร้างความรู้ใหม่แล้วแสวงหาความรู้จากภายนอก รักษาความรู้เก่าและกำจัดความรู้ที่ไม่ได้ใช้งาน และวิก (Wiig,1997) กล่าวว่า เป็นการได้มาซึ่งความรู้จากบุคคลหรือจากเอกสารและหนังสือต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ คัดซา (Kuczaj, 2001) กล่าวว่า ประกอบด้วยการระบุ การคัดเลือก การรวบรวมและการประเมินความคิดใหม่นำมาสร้างความรู้ใหม่ ส่วน มาร์ควอร์ด (Marquardt) ให้ความหมายว่า เป็นการสร้างเสริมก่อให้เกิดความรู้ใหม่ซึ่งเป็นความรู้ที่จำเป็นสำหรับองค์กร แล้วแสวงหาความรู้ภายในองค์กรแต่เป็นความรู้ที่มีค่าต่อองค์กร สำหรับ กุณชิตา สงวนศักดิ์ศิริ (2543) กล่าวว่า เป็นการแสวงหาความรู้เป็นวิธีการให้ได้มาซึ่งความรู้ที่มีอยู่ ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร และเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543) กล่าวว่าเป็นการส่งเสริมให้เกิดการสร้างความรู้ใหม่ขึ้นมาเองสรุปได้ว่า การสร้างและแสวงหาความรู้ คือ การสร้างและแสวงหาความรู้ใหม่ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรประกอบกับการรักษาความรู้ที่มีอยู่เดิมเอาไว้

ขั้นตอนที่ 2 การเข้าถึงความรู้ มี 2 กิจกรรม มีปัจจัยแห่งความสำเร็จตามทฤษฎีปลาทุ เปรียบกับหางปลาสอดคล้องกับอัญญาณี คล้ายสุบรรณ(2550) กล่าวว่า เป็นการทำให้ผู้ใช้ความรู้เข้าถึงความรู้อย่างเป็นระบบได้ง่ายและสะดวกขึ้น เป็นการกระจายความรู้ให้ผู้อื่นทางช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม ส่วนสำนักงาน ก.พ.ร. และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2548) ให้ความหมายว่า เป็นการสร้างแหล่งเผยแพร่ที่สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา สำหรับ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.คณะเศรษฐศาสตร์ (2552) ให้ความหมาย

ว่าเป็นการทำให้ผู้ใช้ความรู้ เข้าถึงความรู้ที่ต้องการได้ง่ายและสะดวก สรุปได้ว่า การเข้าถึงความรู้ เป็นการสร้างแหล่งเผยแพร่ความรู้ โดยทำให้ผู้ใช้ความรู้ เข้าถึงความรู้ที่ต้องการได้ง่ายและสะดวก

ขั้นตอนที่ 3 การแลกเปลี่ยนความรู้ มี 3 กิจกรรม มีปัจจัยแห่งความสำเร็จตามทฤษฎีปลาทุเปรียบเสมือนกับ ตัวปลา สอดคล้องกับ คัดซา (Kuczaj. 2001) ให้ความหมายว่า เป็นการถ่ายทอดความรู้ที่มีคุณค่าที่องค์กรค้นพบ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ส่วน สำนักงาน ก.พ.ร.และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2548) ให้ความหมายว่า คือการนำความรู้เข้าสู่เวทีแลกเปลี่ยน ที่มีฐานความรู้หรือฐานข้อมูลรองรับให้ง่ายต่อการเข้าถึงและสืบค้น สำหรับ อัญญาณี คล้ายสุบรรณ์ (2550) กล่าวว่า หมายถึง การนำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนกันด้วยกลยุทธ์ต่างๆทั้ง Explicit Knowledge และ Tacit Knowledge ซึ่งสอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะเศรษฐศาสตร์ (2552) ให้ความหมายว่า เป็นการแบ่งปัน Explicit Knowledge โดยจัดทำเอกสารฐานความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วน Tacit Knowledge จัดทำเป็นระบบทีมข้ามสายงาน กิจกรรมกลุ่มคุณภาพ และนวัตกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ สรุปได้ว่า การแลกเปลี่ยนความรู้ คือ การนำความรู้ที่ค้นพบทั้ง Explicit Knowledge และ Tacit Knowledge มารวบรวมแล้วนำความรู้ที่ได้มาเข้าสู่เวทีแลกเปลี่ยนที่หลากหลาย

ขั้นตอนที่ 4 การประมวลและกลั่นกรองความรู้ มี 2 กิจกรรม ซึ่งมีปัจจัยแห่งความสำเร็จตามทฤษฎีการจัดการของฟาโย (Henri Fayol) ด้านการประสานงาน (Coordinating) สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะเศรษฐศาสตร์ (2552) ได้ให้ความหมายว่า เป็นการปรับปรุงรูปแบบเอกสารให้เป็นมาตรฐาน ใช้มาตรฐานเดียวกันปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์ ส่วน สำนักงาน ก.พ.ร.และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2548) ให้ความหมายว่า คือ การปรับปรุงให้ความรู้ มีรูปแบบมาตรฐาน ไม่ซ้ำซ้อน มีความสมบูรณ์ มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ สำหรับ อัญญาณี คล้ายสุบรรณ์ (2550) กล่าวว่า เป็นการปรับปรุงเอกสารให้เป็นรูปแบบมาตรฐาน ใช้ภาษาในการสื่อสารเป็นภาษาเดียวกัน ปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์ พอสรุปได้ว่า การประมวลและกลั่นกรองความรู้ คือ การปรับปรุงรูปแบบความรู้ให้เป็นมาตรฐานอย่างสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 5 การจัดเก็บความรู้ มี 4 กิจกรรม ซึ่งมีปัจจัยแห่งความสำเร็จตามทฤษฎี POSDCORB ของ กุลิกและเออร์วิค (Luther H. Gulick และ Lyndall Urwick) ในส่วนของการสั่งการ (directing) และทฤษฎี Y หรือทฤษฎีการมีส่วนร่วม ของ เมกเกเกอร์ (Donglas Mc Gregor) ส่วนทฤษฎีภูเขาน้ำแข็ง ด้านสมรรถนะของครู สอดคล้องกับ กุณชิตา สงวนศักดิ์ศิริ (2554) ให้ความหมายว่า เป็นการรวบรวมความรู้ที่แสวงหามาได้ นำมาสร้างเป็นความรู้ใหม่ ทั้งความรู้ที่ฝังลึกและชัดแจ้ง ส่วน คัดซา (Kuczaj. 2001) กล่าวว่า ประกอบด้วย การระบุและประเมินความรู้ การออกแบบสิ่งเก็บความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นหมวดหมู่ การบูรณาการความรู้และการปรับปรุงแผนที่ให้ทันสมัย สำหรับ มาร์ควาร์ด (Marquardt. 1996) กล่าวว่า เป็นโครงสร้างของระบบที่ทำให้สามารถค้นหา เผยแพร่สารสนเทศได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว มีการแบ่งความรู้เป็นหมวดหมู่ วิวิก (Wiig.1997) ให้ความหมายว่า เป็นระบบความรู้ในรูปแบบของฐานข้อมูลสรุปได้ว่า การจัดเก็บความรู้ คือ การรวบรวมความรู้ที่แสวงหา มาจัดเก็บให้เป็นระบบ เป็นหมวดหมู่ในรูปแบบของฐานข้อมูล

ขั้นตอนที่ 6 การนำความรู้ไปใช้ มี 7 กิจกรรม ซึ่งมีปัจจัยแห่งความสำเร็จตามทฤษฎีวงจรการจัดการ 4 ขั้นตอน: ADLI สอดคล้องกับ อัญญาณี คล้ายสุบรรณ์ (2550) กล่าวว่า เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการจัดการความรู้ เป็นการที่บุคคลเกิดการเรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ควรทำให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงานและหมุนเวียนไปอย่างต่อเนื่อง ส่วน สำนักงาน ก.พ.ร.และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2548) ให้ความหมายว่า คือ การใช้ความรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน เป็นวงจรความรู้ที่มีการเรียนรู้และพัฒนาให้เกิดประสบการณ์ใหม่อยู่เสมอ สำหรับ มหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะเศรษฐศาสตร์ (2552) ให้ความหมายว่า เกิดระบบการเรียนรู้จากการสร้างองค์ความรู้ การนำความรู้ไปใช้ การเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ หมุนเวียนต่อไปอย่างต่อเนื่องพอสรุปได้ว่า การนำความรู้ไปใช้ เป็นการนำความรู้ที่แสวงหามาได้ แล้วทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1.รูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ที่นำเสนอเป็นขั้นตอนของการดำเนินงาน ดังนั้นเมื่อโรงเรียนนำไปใช้จึงต้องศึกษาขั้นตอนของรูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียนโดยละเอียดในแต่ละขั้นตอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

2.เพื่อให้ง่ายต่อการนำรูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน ไปใช้จึงควรมีการจัดทำคู่มือหรือ Module โดยขยายรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนในรูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน เพื่อให้ชัดเจนและมีแนวปฏิบัติครบถ้วน ปฏิบัติได้ง่ายเหมาะกับการที่โรงเรียนสามารถนำไปใช้ในการดำเนินการได้ผลสำเร็จรวดเร็วขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1.ควรนำรูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปทดลองใช้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน ดังกล่าวนี้นี้ ว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด

2.ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำรูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

3.ควรทำการวิจัยพัฒนารูปแบบการบริหารด้านอื่นๆ โดยอาศัยรูปแบบกระบวนการวิจัยเช่นเดียวกันนี้ ในการมุ่งพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านต่างๆ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม

บรรณานุกรม

- กุนทิกา สงวนศักดิ์ศิริ. (2554). รูปแบบการจัดการความรู้ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). ความรู้สิ่งท้าทายใหม่สำหรับประเทศไทยในศตวรรษที่ 21. วารสารพัฒนบริหารศาสตร์, 40(2), 56-60.
- ฉลองรัฐ อินทรีย์. (2550). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยราชธานี. ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ฉลาด จันทรสมบัติ. (2550). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้องค์กรชุมชน. คุษุณีนิพนธ์การศึกษา คุษุณีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณพิชญ์ จักรพิทักษ์. (2552). ทฤษฎีการจัดการความรู้. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ธนาเพรส จำกัด.
- เดือนใจ รักษาพงศ์. (2551). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. คุษุณีนิพนธ์การศึกษา คุษุณีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, (2548). องค์การแห่งความรู้ : จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : รัตนไตร.
- ทศนา แคมมณี. (2551). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ข้าวฟ่าง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ชมรมเด็ก.
- ประพนธ์ ผาสุกยี่ด. (2550). การจัดการความรู้(KM) ฉบับขับเคลื่อน (LO). กรุงเทพมหานคร : ไบโหม.
- ปิยนาด บุญมีพิพิธ. (2551). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ของสถานศึกษา. คุษุณีนิพนธ์ปรัชญา คุษุณีบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ผกาพันธ์ อินตะแก้ว. (2552). รูปแบบการจัดการความรู้ของกลุ่มโรงเรียนสาธิต. คุษุณีนิพนธ์ปรัชญาคุษุณีบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรพิมล ธรรมชาติโยค. (2550). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้สำหรับหน่วยงานภาครัฐ. คุษุณีนิพนธ์การศึกษาคุษุณีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะเศรษฐศาสตร์. (2552). การจัดการความรู้. สืบค้นเมื่อ ตุลาคม 25, 2552, จาก <http://www.eco.ru.ac.th/eco/knowledge/index.html>.
- เวียงแก้ว นำนานผล. (2551). การพัฒนาตัวแบบการจัดการความรู้ของสถานศึกษาขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรคุษุณีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงาน ก.พ.ร.และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.(2548). คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามะฮ่องสอน เขต 1. (2554). แผนปฏิบัติการประจำปี 2554.
- อัญญาณี คล้ายสุบรรณ. (2550). การจัดการความรู้ฉบับปฐมบท. นครปฐม : เพชรเกษม พรินติ้ง.
- Fayol, Henri. (1949). General and Industrial Management. London: Sir Isaac Pitman.
- Kucza.T.(2001). Knowledge Management Process Model. Retrieved April 25 2011. (Online). Available URL:<http://www.int.vtt.f/pdf/publication/2001/p.455.pdf>.
- Luther, Gulick., and Lyndall Urwick. (1936). Papers on the Science of administration. New York : Institute of Public Administration Columbia University
- Marquardt.M.J.(1996). Building the learning Organization. New York: McGraw-Hill.

Wig.K.M.(1997). Knowledge Management has many facets. Retrieved January 12, 2011,
(online). Available URL:http://WWW.Krii.com/downloads/Four_km_Facets.pdf.